

SEGLA DET LÅNGA SLAGET FÖRST

Genom att segla närmare mot märket seglar Martin kortare distans än Linda när vinden vrider.

STRATEGI

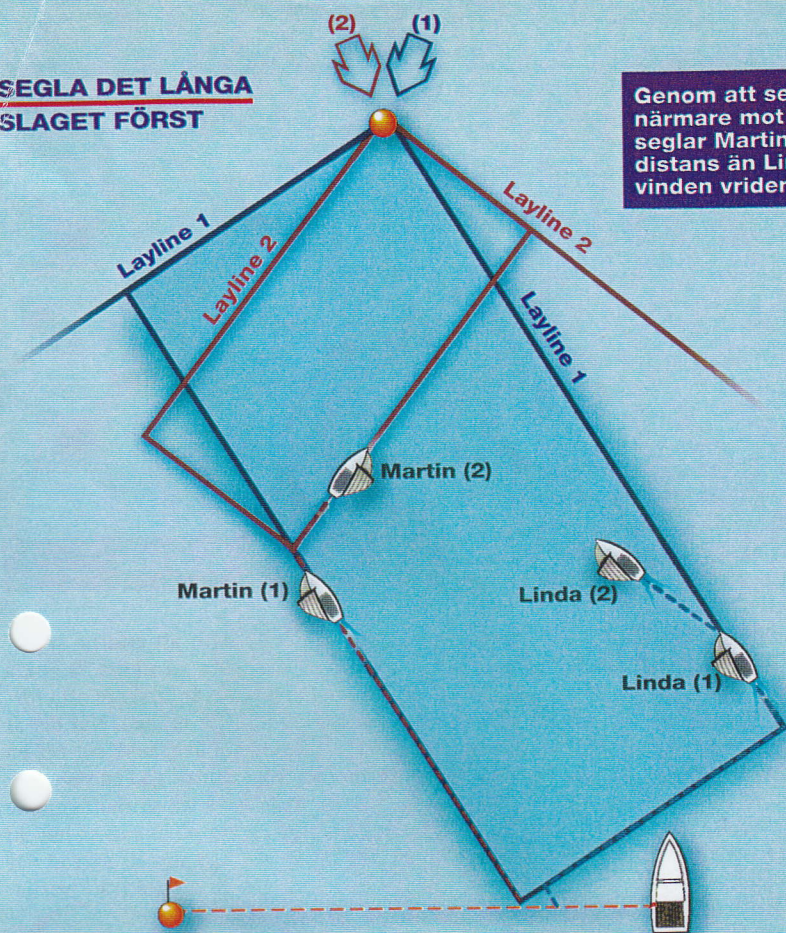

BILD 1

av två anledningar: Genom att segla på det långa slaget så undviker man att komma ut på layline tidigt på benet. Och håller man sig borta från layline så kan man utnyttja vindskiftena mycket bättre. Fundera på följande exempel.

På Bild 1 har racekommittén lagt ut lovartsmärket så att det råkar gynna vänstra sidan av banan. Martin, som checkat banans geometri före start, visste att styrbordsslaget var det långa slaget. Efter starten seglade han till mitten av banan (1). Linda, å andra sidan, slog strax efter starten och seglade ut till styrbords layline (1). När vinden vred åt vänster senare på kryssen (2), slog Martin som befann sig mitt i banan och fick ett lyft upp mot märket (2). Han seglade nu på det nya långa slaget, medan Linda, som ju slagit på styrbords layline, har hamnat i en valsituation med två alternativ: Hon kan segla på den bog som nu drabbats av ett motvrid in mot mitten av banan (Linda 2) eller slå och segla ut mot den nya layline. I bägge fallen har Linda seglat en längre distans. Även om vinden skiftar åt höger när de närmar sig märket, så kommer Martin, genom att hålla sig till mitten av banan, att segla kortare distans; Linda kommer att stå över märket. För en båt som seglar på layline är varje vindvrid till nackdel.

På kryssen är det alltid så, att om man seglar det långa slaget först, så minimerar man sannolikheten för att man måste lägga sig uppe på lovarts låring om båtar som redan seglar på layline. På Bild 2 klarar Magnus inte att slå framför Lisa som seglar på layline. Han måste ducka och segla förbi Lisa ut i fri vind, och sedan slå på hennes lovartslåring – han hamnar därmed en bra bit ovanför layline. Nästa båt som kommer för babord måste göra samma sak. Med den ena båten efter den andra blir resultatet till

Förenkla din kryss

Att ta det långa slaget först är en av de grundläggande reglerna på kryssen.

Av John Alofsin

I NÄSTAN VARJE SPORT ÄR DET LÄTT GJORT ATT fastna i detaljer och förbise de grundläggande faktorerna. Tänk på golfaren som kan träffa bollen rakt: Ofta söker man lösningen med hjälp av de mest avancerade klubborna, mentala bilder, eller biomekanisk analys – när svaret helt enkelt är att hålla nere huvudet under svingen.

På samma sätt tenderar seglare som inte gör bra ifrån sig att söka lösningen i nya prylar, komplicerade trimningstips, eller intrikat 'local knowledge'. När de håller på med det så bortser de ofta från den grundläggande strategin. Om det här låter bekant, så fundera på tre väsentliga principer för kryssens strategi som är de man oftast bortser ifrån. Ta ett steg tillbaka och fokusera på de här koncepten; då kommer ditt seglande att förbättras och du kommer att inse att det inte finns några substitut för en rejäl dos sunt förnuft.

Segla mot märket

En kappseglingsbana är sällan exakt fyr-

kantig. Därför ska man före starten bestämma banans geometri genom att avgöra om kryssmärket ligger till vänster eller till höger om den sanna vindriktningen. När du väl har gjort det, kom ihåg: Segla alltid mot märket. Strategi kan inte bli mer grundläggande än så, men jag häpnar över hur många seglare som seglar bort från kryssmärket av en eller annan anledning. Grundregeln 'Segla alltid på det slag som lyfter' är ett annat sätt att säga 'segla mot märket'. Trots allt, den kortaste distansen mellan två punkter på en kappseglingsbana är en rak linje.

Om ett märke ligger ut åt ena sidan av banan kommer man att tillbringa mer tid på den ena bogen än på den andra. Om kryssmärket ligger på vänstra sidan av banan, så blir styrbordsslaget det som vi kallar det långa slaget. Om märket är på högra sidan, så blir babordsslaget det långa slaget. Vad är då det långa slaget? Ja, det är helt enkelt det slag där fören på din båt pekar närmare mot märket. Tumregeln är att segla det långa slaget först. Detta fungerar på grund

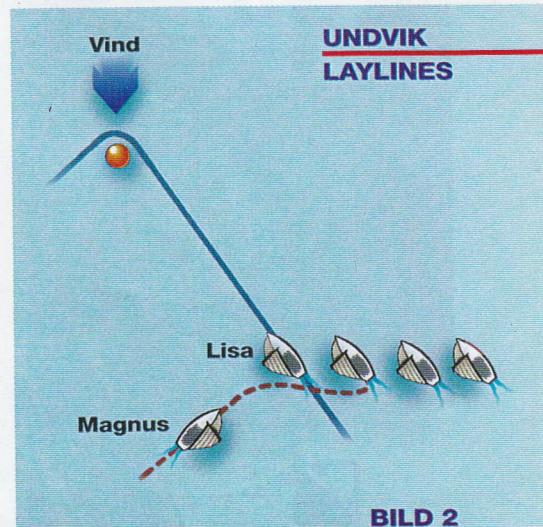

BILD 2

Magnus hamnar på Lisas lovartslåring och står över märket, precis som andra som kommer ut på layline tidigt.

slut en trave båtar som ligger på varandras låring ovanför layline (se Bild 2). Alla de här båtarna har stått över och seglat extra distans. På grund av den störda vinden och vattnet som skapas av alla båtar så seglar de också långsammare än de båtar som har undvikit layline.

Utnyttja landskiftet

Att utvärdera den geografiska bilden kring banan är nästa princip för den grundläggande strategin. Om man seglar nära land måste man uppskatta hur detta påverkar styrkan och riktningen i vinden. När vinden passerar över land saktar den av p g a friktionen. Detta skapar vindskuggor vid lo-vartsstränder. En högre strandbrink skapar en vindskugga som sträcker sig längre ut från land. Ju lättare vind, desto mer uttalad blir vindskuggans effekt. Man kan ofta märka skillnader i vindstyrkan genom att jämföra hur mörkt det är på vattnet närmare resp. längre ut från land. Men det bästa sättet att bestämma storleken på vindskuggan är att segla igenom det område det gäller tillsammans med en trimningspartner före start.

Precis som friktionen kan minska vindens styrka kan den också få vinden att böja av eller byta riktning. Vinden tenderar att vridas och blåsa mer vinkelrätt mot stranden när den lämnar land. Denna avböjning orsakar ett vindskift som man ibland kan utnyttja till sin fördel. På Bild 3

använder Carl vindskiften närmare land för att segla i ett lyft, medan Jessica går miste om detta och måste segla med sämre höjd i den opåverkade vinden längre ut från land.

Spela med strömmen

De flesta seglare vet att man ska segla mot en ström som kan hjälpa till och undvika den som inte gör det. Men hur vet man var strömmen är starkare och svagare? I allmänhet är strömmen starkare på djupare vatten och svagare i grunda områden. Att segla närmare land innebär alltså vanligen mindre ström. Ett annat sätt att upptäcka strömmens styrka är att titta på vågorna. När ström och vind går mot varandra så ökar vågbildningen. I dessa förhållanden indikerar vågor som är högre än snittet en starkare ström. Om vinden och strömmen går åt samma håll så kommer områden med mer ström oftast att ha mer smult vatten.

Många gör misstaget att bortse från strömmen om dess styrka och riktning är desamma över hela banan. Men om strömmen t ex trycker båtarna ut mot en layline, så kommer de att tillbringa mer tid på ena slaget än på det andra. Även om märket ligger rakt i lovart, så kan strömmen snedvridda benet. Ett resultat kan bli att man hamnar ute på layline tidigare än man väntat sig, och därmed utsätter man sig för de risker som vi diskuterat tidigare.

Under de år som jag gastat åt några av världens bästa seglare och coachat en del av

de nyaste, har jag funnit att erfarna seglare tenderar att fokusera på några få enkla koncept, medan de som är färskare ofta försöker fokusera på alltför många. När det är möjligt ska man alltid begränsa sig till en eller två anledningar för att gå i en viss riktning. Om du kan få de tre grundläggande strategierna att fungera på banan så har du börjat fått grepp om vad som är viktigt där ute, och då kommer du att klättra i prislistan.

John Alofsin är ledare för J World Sailing Schools i USA och flerfaldig amerikansk mästare i bl a J/24.

